

VELLS i JOVES

Per Salvador FERRET

Per què costa tant, de vegades, d'entendre's vells i joves? Aquesta divisió, diguem-ho tot seguit, té molt de relativa: hi ha vells amb els que un s'entén més o menys bé i joves amb els quals no es pot parlar. Res és completament simple en aquest món. Però, d'una manera general, hi sol haver, en efecte, una divergència certa entre vells i joves; hi ha estat sempre.

El fet d'haver existit sempre podria fer creure que no val, doncs, la pena de parlar-ne. Més, deixant apart el que això no seria mai una raó suficient, hi ha un altre fet encara o potser, senzillament, una exageració d'aquell mateix: la discrepància entre vells i joves es presenta avui més accentuada, i en alguns punts llur desacord és rigurosament fonamental.

Allò que hem de trobar a la base d'aquesta diferència és ben conegut i a més és, si no del tot natural, quan menys humà: l'home madur resta aferrat, àdhuc quan ell mateix no ho creu així, a tot el que ha vingut constituint la seva vida; això vol dir que, a mesura que passen els anys, es troba cada vegada una mica més en el passat. El jove, en canvi, sense deixar d'aprofitar l'experiència del passat —quan aquest efectivament ofereix una experiència—, pensa més en allò que hagi de venir i, en certa forma, viu més en el futur.

En el moment actual, però, l'avenir es presenta confús; imprevist i potser imprevisible. Període de transició, no únic però sí decisiu com pocs, en què sabem només que del passat en restarà ben poca cosa. En aquestes condicions, el jove d'avui es limita a viure en el present, essent aquest "viure el present" allò que més li sol retreure la generació anterior. Però, el jove, adopta aquesta actitud per simple comoditat només? O, també, per una espècie d'abúlica indiferència? Creure-ho així seria jutjar el significat de les generacions —de cada generació— un bon tros massa a la lleugera.

Els filòsofs, avui, parlen cada vegada més de la vida i d'"allò vital"; en realitat, els filòsofs no haurien de parlar mai d'altra cosa. Es tracta —diuen els més sans d'entre ells— de fer de la vida un principi i un dret; de viure deliberadament per a la vida. La veu dels filòsofs no ha estat mai desoïda; l'idea, avançant-se sempre als fets, senyala el camí.

Ara bé: aquests conceptes són un bon xic perillosos. Viure deliberadament per a la vida! No n'hi ha cap precedent; no se'n té, per tant, l'hàbit. I, en canvi, quantes negacions vicioses heretades! El jove d'avui tracta de realitzar, no en tinc cap dubte, l'enunciat filosòfic del nostre temps; però ho tracta, admetem-ho també, d'una manera obscura. En la pràctica es dona el cas paradoxal de què el camí més curt és el que va d'extrem a extrem. A la pèndola, una vegada en marxa, li és difícil de deturar-se.

Però això no és més que una simple reacció, més o menys violenta, abans de trobar el centre; l'anarquia no pot durar indefinidament. Situats al centre veurem, per exemple, que malgrat el que hi pugui haver de sublim en un anacoreta, un místic, la seva actitud és tan errònia com la del dissolut. Ambdós atempten contra la vida. Ni existeixen tants pecats com monstruosament ens ha volgut fer

creure durant vint segles el cristianisme en mans dels que se'n van apoderar, ni s'ha de pecar per viure la vida.

En el fons, les discrepàncies que es solen produir entre vells i joves d'avui sorgeixen d'aquella concepció fonamental de la vida. I tot això es manifesta en els més petits fets. Hi ha deures relatius, imposats per nosaltres mateixos, als quals els joves no fan ja cap cas: quan se'ls ofereix l'elecció entre un d'aquests deures i la vida, escolleixen, naturalment aquesta última. L'opció no és per a ells dubtosa. Perquè, encara que d'una manera inconscient moltes vegades, intueixen que viure la vida és també un deure, i ja no tan sols un dret. I un deure aqueix, no relatiu, sinó absolut.

Ara bé; vells i joves, entre nosaltres, podem estar d'acord. Ho estem, quan menys, en això altre de fonamental: en què per a viure la vida hem de menester de la llibertat; necessitem ser lliures, individualment i col·lectivament. Expressat aquest anhel, la filiació de cadascú és clara; el de menys, aleshores, és la circumstància de ser vell o jove. Encara que, naturalment, hom prefereix ser jove mentre es pugui...

El Sopar de l'Aniversari...

per Joan Moles

No m'ha estat possible enguany d'assistir al sopar en commemoració del XXIIIè aniversari de la fundació d'Esquerra Republicana de Catalunya. Ho he sentit de tot cor. Però la llunyania i els deures professionals, equival a dir el guany del nostre pa de cada dia, no m'ho permeten.

Es una diada que cada any se'ns fa més estimada. I, pels que vivim lluny de la capital mexicana, més enyorada, perquè ja és una festa de germanor i de cordialitat a la qual tots ens apleguem com una família. Sembla una taula de Nadal catalana, rodejada des de l'avi fins al darrer nat dels néts.

Hi ha molts companys i estimadíssims amics, que degut a llurs ocupacions no els trobàvem més que un cop l'any, en aquest sopar de convivència catalana i patriòtica. Es prodiguen les abraçades, s'inicien converses agradables, els qui no s'han vist des de l'any anterior volen contar-se quantitat de coses en uns minuts i, per a què la cordialitat plani al llarg de la nit, s'oblida tot.

Oblidar... tot? No. Hem dit que era una festa familiar, i mai no hem oblidat, ni mai oblidarem, als germans llunyans, sobretot els que lluiten i pateixen a la Pàtria.

I mai no hem oblidat, ni mai podríem oblidar a la gran Absent, a la Mare, a Catalunya.

Vull dir a tots als amics com sento de no haver pogut estar al seu costat; però que de pensament i amb el cor ja hi era en aqueix sopar, que enguany s'ha escaigut l'endemà de Sant Jordi, la diada de les roses.

Algun dia podrem fer la pau de totes les enyorances que ara patim.

I aquell dia també farem una gran festa de germanor.

Perquè per a Sant Jordi hi haurà la més gran florida i esclat de roses. I ben vermelles! (Es que estaran regades amb la sang dels botxins, car els segadors ja hauran segat les cadenes.)

I llavors la festa familiar serà complerta. Hi serem tots els germans, i la Mare ens somriurà a tots... ¡Visca Catalunya!